

GH-052046

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) Examination

March / April – 2019

MAOOC - 201 : Sanskrit

(Raghuvansham)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે શ્લોકો વિવરણ સહિત સમજાવો.

૦૭

- (1) तस्याभिषेकसम्भारं कल्पितं क्रूरनिश्चया ।
दूषयामास कैकयी शोकेष्णैः पार्थिवाश्रुभिः ॥
- (2) द्रढभक्तिरिति ज्येष्ठे राज्यतृष्णापराङ्मुखः ।
मातुः पापस्य भरतः प्रायश्चित्तमिवाकरोत् ॥
- (3) रक्षसा मृगरूपेण वच्चयित्वा स राघवौ ।
जहारं सीता पक्षीन्द्रप्रयासक्षणविघ्नितः ॥
- (4) रावणास्यापि रामास्तो भित्वा हृदयमाशुगः ।
विवेश भुवमाख्यातुमुरगेभ्य इव प्रियम् ॥

(બ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે સંદર્ભ આપી સમજાવો.

૦૭

- (1) અપ્રબોધાય સુષ્વાપ ગૃધ્રચ્છાયે વરુથિની ।
- (2) મારુતિઃ સાગરં તીર્ણઃ સંસારમિવ નિર્મમઃ ।
- (3) હૃદયં સ્વયમાયાતં વૈદેહ્યા ઇવ મૂર્તિમત્ ।
- (4) મેઘસ્યેવ શરત્કાલો ન કિંચિત્પર્યશેષયત્ ।

૨ (અ) નીચેનામાંથી કોઇપણ એક ટીકા સમજાવો.

૦૮

- (1) चित्रकूटवनस्यं तं रामं च गुरोः पितुः कथितस्वर्गतिः कथितपितृमरणः सन्नित्यर्थः। अनुच्छिष्टाननु-
भूतिश्लेषा सम्पत् गुणोत्कर्षो यस्य सा । 'सम्पद्भूतो गुणोत्कर्ष' इति केशवः । तथा लक्ष्म्या करणेन
निमन्त्रयाश्चके आहूतवान् । राज्यमनुभवेत्याजुहावेत्यर्थः ।
- (2) अथ स लक्ष्मणो विकृष्टासिः कोशोद्धतखड्गं संन्क्षिप्रं पर्णशालां प्रविश्य भीषयतीति भीषणाम् ।
नन्धादित्वाल्क्युट कर्तरि । तां राक्षसीं कर्णनासादिच्छदाध्यवैरुण्यं तस्य वैरुण्यस्य पौनुरुक्त्यं द्वैगुण्यं
लक्षणया तेनायोजयधाजितवान् । स्वभावत एव विकृतां तां कर्णादिच्छेदेन पुनरति विकृतामकरोदित्यर्थः।

૨ (બ) નીચેનામાંથી કોઇપણ એક વિશેષનોંધ લખો.

૦૬

- (૧) રામ-રાવણ યુદ્ધ પર સવિસ્તાર નોંધ લખો.
- (૨) મલ્લિનાથની ટીકાની વિશેષતાઓ.

૩ દ્વાદશ સર્ગને આધારે ઉપયોગ કરેલા અલંકારો પર નોંધ લખો.

૧૪

અથવા

દ્વાદશ સર્ગના આધારે રામસ્ય વ્યક્તિચિત્રણમ્ પર નોંધ લખો.

GH-052046]

1

[Contd....

૪ કાલિદાસની કાવ્યશૈલીની વિશેષતાઓ વર્ણવો.

૧૪

અથવા

દ્રુકનોંધ લખો.

(૧) શૂર્પણખા પ્રસન્નગઃ ।

(૨) રઘુવંશમનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન.

૫ નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ સાત)

૧૪

(૧) સ્નેહઃ શબ્દ સમજાવો.

(૨) જટાયુના ભાઈનું નામ જણાવો.

(૩) રઘુવંશ પરની સુબોધિની ટીકા કોણે લખી છે ?

(૪) ખર-દૂષણ સાથેના યુદ્ધની ખબર રાવણને કોણે આપી ?

(૫) ઇન્દ્રના રથના સારથિનું નામ જણાવો.

(૬) દ્વિજઃ શબ્દ સમજાવો.

(૭) સીતાને અંગ લેપ કોણે આપ્યો ?

(૮) ભરતે રાજ્યને ક્યાં રહી સંભાળ્યું ?

(૯) રઘુવંશમાં કેટલા સર્ગો છે ?

(૧૦) મૃગનું રૂપ ધારણ કરનાર દાનવનું નામ જણાવો.